І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-3740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 94. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го ТРАВНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 18, 1960 No. 94. VOL. LXVII.

ПАРИЗЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПЕРЕД РОЗБИТТЯМ
ПРЕЗИДЕНТ НЕ ПОЇДЕ ДО МОСКВИ — ХРУЩОВ СТАВИТЬ УЛЬТИМАТИВНІ ВИМОГИ

Президент Айзенгавер від'їжджає усміхнений з Елізейського Палацу після бурхливого засідання, на якому він дав гостру відповідь на нахабні обвинувачення Хрущова.

Париж. — Хрущов відкликав запросини през. Айзенгавера, зажадав в ультимативному тоні перепрошення Совєтів за летунський інцидент і покарання винуватих та вніс пропозицію на відсунення конференції „на вершинах" — поки вона ще почалась — на 6-8 місяців — — отакий найкоротший зміст драматичного першого дня Паризької конференції, що почалась в понеділок 16 ц. м. Відкрив її коротким привітальним словом президент Шарль де Голь та спитав приявних голів урядів, чи хтось хоче „щось сказати". Хрущов схопився і заявив: „я хочу", — після чого відчитав півгодинну заяву, яка була „бомбою", підставленою під конференцію. Хрущов всю свою промову присвятив виключно справі останнього лету американського літака U-2 над совєтську територію. Він повторив свої попередні відомі оскарження під адресою Америки, назвавши ту летунську місію провокаційною та актом агресії. Він висловив обурення з приводу пізніших американських заяв з цього приводу. Він заявив, що Совєти не можуть переговорювати з країною, яка не шанує суверенности совєтської території. Тому Хрущов поставив за передумову відбуття конференції „на вершинах", — щоб спершу президент Айзенгавер визнав, що Америка перевела агресивний акт супроти Совєтів, щоб Америка перепросила за це Совєти, щоб вона заявила, що подібних актів більше не буде та щоб покарала безпосередніх винуватців. Хрущов заявив, що 6-8 місячний термін відложення конференції потрібний на те, щоби „наступний або цей самий новий" американський уряд перевірив свою політику. Таким чином — за коментарями преси — Хрущов „здискваліфікував" президента Айзенгавера, як того, з яким він, Хрущов, може тепер переговорювати над міжнародними справами. Заявивши, що ніби в атмосфері, викликаній американським летунським інцидентом, Совєти не зможуть приймати Айзенгавера в Москві так сердечно, як вони хотіли б, Хрущов заявив, що тому краще, щоб Президент не приїздив тепер, а відклав ці відвідини на пізніше. — Промова Хрущова і перекладання її на французьку та англійську мови забрали коло двох годин. Тоді президент Айзенгавер в короткій промові ствердив, що французький президент де Голь і англійський прем'єр Мекміллен поінформували були вже його, Айзенгавера, про становище Хрущова. Він — заявив Президент — хоче спростувати одно твердження Хрущова, а саме те, наче б керівні американські кола заповіли, що будуть продовжувати розвідчі лети над Совєтським Союзом. Президент покликався на промови державного секретаря Гертера з 9 травня і свою власну з 11 травня та пригадав, що вони говорили тільки про те, що Америка не може відмовитись від охоронювання себе проти небезпеки несподіваної атаки. Щодо летунських місій над Совєтським Союзом, то насправді зараз після отого останнього інциденту видано наказ про припинення дальших таких місій і вони вже не будуть відбуватися. Зрештою, Президент пригадав, що „добре загально відомо, що не тільки З'єдинені Держави, але більшість інших країн є постійним предметом плянового і безперервного совєтського шпигунства". Президент заповів, що Америка плянує зголосити до Об'єднаних Націй проєкт на міжнародні летунські патрулі над цілим світом, щоб охоронити його проти загрози несподіваної атаки та Америка охоче піддасться такій контролі. ЗДА — казав Президент — готові тут, на конференції „на вершинах" або в двосторонніх переговорах з Совєтами намагатись мирно розв'язати існуючі міжнародні труднощі. Хрущов знав, що його ультимат — казав Президент — не може бути виконаний Америкою і коли він все ж зголосив його, то дав цим доказ, що приїхав до Парижу з заздалегідь запланованою ціллю — зірвати Паризьку конференцію. — Після того президент де Голь і прем'єр Мекміллен старалися вразумити Хрущова. Мекміллен заявив, що вневдовзі техніка дійде до того, що ніхто не зможе нікому перешкодити робити світлини з усіх пунктів земного глобу та що трудно відрізнювати, котрий акт шпигунства є порушенням держав. суверенности, а котрий не є. Однак Хрущов сидів захмарений і набундючений та не відзивався. Тоді президент де Голь заявив, що, мабуть, найкраще буде перервати конференцію бодай на день. — Після того гарячкову посередницьку акцію розгорнув прем'єр Мекміллен, але, мабуть, вона не довела до успіху. Хрущов дав пізнати, що заява президента Айзенгавера про припинення дальших американських розвідчих летів його не задовольняє. Він сказав, що „деньдва" хоче проходжуватись по Парижі. Англійська й французька дипломатія намагаються врятувати конференцію від повного краху. За заявою Чарльза Болена на американській пресовій конференції — Хрущов уважає, що та конференція взагалі ще не розпочалась та що треба спершу вирішити, чи вона може відбутись. Болен звернув увагу, як на річ без прецеденсу, на кілька слів в промові Хрущова, а саме, що справа американського літака заторкує „внутрішні відносини в Совєтах". Болен уважає, що ці слова доказують правдивість здогаду, що становище Хрущова є зумовлене тиском збоку радикального крила комуністичної партії.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО ДОПОМОГУ ЗАКОРДОНОВІ

Вашингтон. — Білий Дім повідомив 16-го травня, що президент Айзенгавер в суботу 14-го травня перед відлетом на конференцію в Парижі підписав закон про допомогу закордонним державам в сумі $4,086,300,000. Президент був вдоволений з того, що Конгрес зменшив його проєкт із січня тільки на $88,780,000. Айзенгавер сказав під час підписування, що майже всі важливі пункти в його законопроєкті узглядено, і можна буде з успіхом здійснювати програму взаїмної безпеки. Але ухвалений Конгресом закон визначає тільки ту висоту, поза яку не можна буде збільшити видатку на допомогу закордонним країнам. Скільки в дійсності видадуть ЗДА на допомогу, — це визначить окремий закон про асигнування, який Конгрес ще має ухвалити. Деякі члени Конгресу попрожують значно зменшити суму, ухвалену вже Конгресом. Є голоси конгресменів, які домагаються, щоб видатки на допомогу зменшити на один більйон долярів. Підписаний Президентом закон на 98% узглядняє ті суми, яких домагався Айзенгавер. Президент закликає Конгрес, щоб виявив таку саму вирозумілість і при ухвалюванні законопроєкту про асигнування сум на допомогу закордонові. Айзенгавер заявив, що з сумом прийняв до відома про те застереження, яке є в законі про невиплачування допомоги арабським державам так довго, поки вони бойкотують ті американські кораблі, які запливають до ізраїльських портів. Президент сказав, що це застереження матиме некорисний вплив на закордонну політику країни. Цього року Конгрес призначив на допомогу закордонові найвищу висоту суми $1,366,200,000, яку можна буде видати, але ще немає ухваленого законопроєкту про те, що цю суму дійсно мусять видати, бо дозвіл на це буде в законопроєкті про асигнування. З минулого року на допомогу закордонові залишилось $2,720,100,000. В цілому на військову допомогу в підписаному Президентом законові призначено два більйони долярів, а решту на господарську і технічну допомогу та на адміністрацію допомогових агенцій.

Секретар оборони наказав поготівля усіх збройних сил ЗДА у світі

В понеділок зараз по півночі усі американські збройні сили на території ЗДА і в світі одержали наказ про збройне поготівля, пересланий через командування секретарем оборони Томасом С. Гейтсом, кон... в Парижу. Метою цього наказу було випробувати оперативність мілітарного зв'язку командування і збройних сил, сконсиґнованих в різних континентах і в різних країнах і встановити їхню бойову готовість. Поготівля тривало сім годин. В політичних колах думають, що Гейтс діяв за попереднім порозумінням із президентом Айзенгавером, який, перебуваючи під сучасну пору поза З'єдиненими Державами в Парижі, хотів переконатися про справність контакту його, як головного командувача усіх збройних сил, із підлеглими йому командуваннями. Гейтс перебуває тепер теж у Парижі разом з през. Айзенгавером, як його мілітарний дорадник. Після закінчення наказаного Гейтсом поготівля, департамент оборони у Вашингтоні подав повідомлення до преси, що поготівля було проведене успішно і що воно відбулося на доручення об'єднаних шефів штабу ЗДА.

В Ню Йорку відбулася Наукова Конференція на пошану Митрополита Шептицького

В Ню Йорку відбулася в суботу, 14-го травня ц. р. у залі Українського Інституту Америки Наукова Конференція для вшанування пам'яті Митрополита Андрея Шептицького. Конференцію відкрив і нею проводив заступник голови НТШ д-р Володимир Калина. Після вступного слова він запросив до Президії о. ігумена Засійбіду та представника архиєпископа Палладія, о. Т. Міненка. З виголошених шістьох доповідей, ред. Мудрий говорив про ролю Митрополита в українському громадському житті та про Митрополита як великого добродія наших церковних, грамадських і культурних установ і організацій. Д-р В. Ленцик виголосив з черги доповідь про ідею церковної єдности у Митрополита та його працю над з'єднанням Церков. О. д-р М. Гринчишин, який особисто прибув на Конференцію з Канади, виголосив доповідь про Митрополита як монаха і святця. З доповіді о. мітрата д-ра Лаби, яку на Конференції відчитав інж. Р. Кобринський, присутні довідалися про заслуги Митрополита в ділянці богословської науки, про оснування Митрополитом Богословського Наукового Товариства та Богословської Академії у Львові. О. д-р С. Саболь виголосив доповідь про зв'язки Митрополита з закарпатськими єпархіями, про його побут на Закарпатті та причини, чому закарпатські єпархії не належали до Львівської митрополії. Проф. Д. Горняткевич говорив про Митрополита, як мецената українського мистецтва, як фундатора Національного Музею і основника малярської школи у Львові та як духового опікуна української культури. На закінчення пані Трухла подала подробиці короткого перебування Митрополита у Києві.

ЗВІТУВАННЯ ВИПОВНИЛИ ПЕРШИЙ ДЕНЬ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС В ТОРОНТІ

Торонто, Канада. — Звітування поодиноких членів Екзекутивного Комітету, членів Головної Контрольної Комісії та Головної Ради виповнили в цілості перший день річних нарад Головного Уряду УНСоюзу, що почалися тут в готелі Кінґ Едвард Шератон у понеділок 16 травня та триватимуть упродовж тижня. Наради відкрив о год. 9 ранку гол. предс. Д. Галичин, привітавши приявних та закликавши їх вставанням з місць і хвилиною мовчанки вшанувати померлих членів УНС, а в дальшому, звернувши увагу на деякі важливіші актуальні проблеми українських спільнот у ЗДА і в Канаді. Він теж, після прийняття порядку нарад та передачі їх до тимчасового ведення заступникові гол. предсідника Й. Лисогорові, започаткував серію звітів, даючи загальну характеристику організаційно - господарської, видавничої і громадської активности УНСоюзу у 1959 році.

Окремо звітував Дм. Галичин за адміністрацію Видавництва „Свобода" та за культурну Комісію УНСоюзу, які він очолює. Із звіту В-ва „Свобода" виходить, що воно мало в 1959 р. 231,741.58 дол. прибутків та 236,222.36 дол. розходів. До загальної характеристики багатобічної активности УНС та власної участи в ній відносився звіт заступника гол. предсідника УНСоюзу п. Йосифа Лисогора. Звітодавець віддав увагу зокрема справам інвестицій майна УНС, як теж справам молоді та спортової активности, які він очолював. Звіт заступниці гол. предсідника п-ні Анни Герман відкладено до черговего дня з уваги на її хвилеву неприсутність. П-ні Герман в тому дні взяла участь в похороні свого свекра, заслуженого союзового піонера сл. п. Петра Германа, що помер напрікінці мин. тижня у Вилкс Бері, Па. Гол. секретар д-р Ярослав Падох детально звітував за керовану ним рекордово - організаційну ділянку праці УНС, яка в звітовому 1959 році мала поважні успіхи: здобуто 4,998 нових членів, з чого після покриття звичайних в такій організації втрат, збільшено УНСоюз на 1,423 члени. Звітовий 1959 рік замкнено загальною кількістю 74.160 активних членів УНСоюзу.

Основний звіт зі стану і господарювання фондами УНСоюзу склав гол. касир Роман Слободян, ствердивши, що в 1959 році УНСоюз мав загальних прибутків 4,042.-087.10 дол і що після покриття всіх видатків майно УНС в тому часі збільшилося на 1,319.542.88 дол. і з кінцем звітового року виносило 22,-740.275.45 дол.

За Контрольну Комісію звітував її голова д-р Володимир Галан, який ствердив у заключенні дальший багатобічний розвиток УНС в 1959 році та його знаменитий організаційний і фінансовий стан, як і зразковий стан його діловодства. Д-р Галан також започаткував серію персональних звітів членів Контрольної Комісії і Головної Ради УНС із їхньої союзової діяльности. В дальшому звітували головні контролери інж. В. Коссар, інж. Ст. Куропась, п. Петро Кучма, дир. П. Пуцило та головні радні В. Зорич, Д. Шмагала, І. Кокольський, Т. Шпікула, І. Одежинський, В. Гуссар, А. Чопик, А. Джула, О. Штогрин, В. Дідик, М. Дависиба і Р. Гук.

На цих звітуваннях пізно увечері закінчено перший день річних нарад Головного Уряду УНСоюзу, що цим разом відбуваються в Торонті для підкреслення уваги, що її від деякого часу прикладає УНСоюз до свого росту і розвитку на канадійській землі.

Прем'єр Канади Діфенбейкер взяв участь в українському прийнятті у Лондоні

Лондон, Англія. — Перебуваючи в перші дні травня у Лондоні, як учасник наради голів урядів тих країн, що входять в склад коммонвелту, голова канадійського Федерального уряду дост. Джан Діфенбейкер вшанував своєю присутністю, 10-го травня ц. р., англо - українське зібрання, яке в готелі Савой у Лондоні влаштувала управа Англо - Українського Т-ва. В одному з приміщень готелю зібралася численна громада українців і британців. Між присутніми з британської сторони була леді Гескет, президент Т-ва, провідні члени Англо - Українського Т-ва з Лондону та різних місцевостей, члени британського парляменту, представники преси. З української сторони на прийнятті в честь голови канадійського уряду були провідні члени Англо - Українського Т-ва, голова і секретар Союзу Українців у В. Британії, чільні представники майже всіх українських політичних і суспільно - громадських та станових організацій, представники української преси та запрошені гості. Голова канадійського уряду прибув на зібрання в товаристві Високого Комісаря (посла) Канади в Лондоні Д. Дрю, членів канадійського представництва в Лондоні та професора Манітобського університету д-ра Павла Юзика. Проф. П. Юзик представив Дж. Діфенбейкера провідникам Англо - Українського Товариства, після чого познайомив гостя з усіма присутніми особисто. Після подан одногодинного перебування на прийнятті прем'єр Діфенбейкер подякував за щире вітання та висловив своє задоволення із зустрічі. У прощальному слові згадав він співжиття і співпрацю з українцями в Канаді, висловлюючи своє признання для їхнього вкладу в політичне, громадське, культурне й економічне життя Канади.

У Виставці Об'єднання Мистців українців в Америці бере участь 48 мистців

Ню Йорк. — В неділю дня 15 травня ц. р., в залі Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку відбулося відкриття сьомої Річної Виставки Об'єднання Мистців Українців в Америці. Участь в цій виставці бере 48 мистців із понад 100 експонатами з малярства, скульптури і графіки. Репрезентовані на виставці не тільки українські мистці із ЗДА, але й теж діячі українського мистецтва з Арґентини, Венесуелі, Франції та Канади. Відкриття виставки довершив голова Літературно-Мистецького Клюбу і заступник голови ОМУА проф. Сергій Литвиненко, який у своїй промові привітав веж гостей із Дітройту — президента міської ради Дітройту пані Марусю Бек та її брата адв. Івана Бека, голову Спілки Образотворчих Мистців Канади д-ра Богдана Стебельського та арт-мал. Михайла Дмитренка із Віндзору, які приїхали спеціяльно на відкриття виставки та для обговорення з Управою ОМУА важливих справ у зв'язку з виставкою українських мистців вільного світу, що відбудеться восени цього року в Дітройті. Виставку оглянуло в день відкриття понад 200 осіб, усі здебільша з-поміж постійних відвідувачів виставок ОМУА у Ню Йорку. Виставка триватиме до 29 травня ц. р. і вона відкрита в суботу від години 8 до 10 вечера і в неділі від 1-ої до 8-ої веч.

ПОВЕДІНКА ХРУЩОВА В ПАРИЖІ ВИКЛИКАЛА ЗАГАЛЬНЕ ОБУРЕННЯ В ЗДА

Вашингтон. — Вістка про те, що Хрущов в ультимативний спосіб поставив образливі для З'єдинених Держав Америки вимоги „каяття" і перепросин за останню летунську місію та що образив персонально Айзенгавера і як голову американської держави, відкликавши запрошення його до Совєтів — викликала в столиці Америки загальне обурення. Конгресмени і сенатори висловлюють одностайну думку, що цією поведінкою здискредитував себе Хрущов до решти, як „співіснувальний партнер". Окрему увагу вашингтонські політичні кола присвячують заяві Президента щодо припинення надалі розвідчих летунських місій над совєтською територією. Висловлюють здогад, що віце- през. Ніксон виступаючи в минулу неділю в телевізійному інтервю, не знав ще про таке рішення Президента. Водночас в керівних колах обох американських партій почали призадумуватись над можливими наслідками провалу Паризької конференції внаслідку саботажу збоку Хрущова для передвиборчої кампанії в Америці та впливу цієї нової міжнародної ситуації на сам вислід американських виборів. Але покищо у Вашингтоні — як і на цілому велитенському терені З'єдинених Держав — в минулі дні понеділка-вівтірка вичікувано на дальші вістки з Парижу, чи може не вдасться ще врятувати Паризької конференції від повного банкруцтва.

Совєтський маршал — центральною фігурою Паризької конференції

Париж. — Поява командан. та совєтських збройних сил, міністра військових справ маршала Родіона Маліновського, поруч Нікіти Хрущова на Паризькій конференції „на вершинах" — стала своєрідною політичною сенсацією — стверджують звітодавці. Маліновський став наче центральною фігурою, бо загально вважають, що він репрезентує ті большевицькі кола, які натискають на Хрущова, щоб він прийняв знову „твердий курс" супроти Заходу. При цій нагоді пригадують карєру Маліновського і подають його опис та характеристику. Це кремезний, фізично надзвичайно сильний чоловік, по якому не видко, що він має 61 рік. Він народився в Одесі в 1898 році, здезертирував з царської армії до большевицьких ребельянтів в ранзі капраля та швидко став старшиною в молодій червоній армії. Боровся спершу на Сибірі. За останньої війни мав вже ступінь генерал - майора. Після відвороту німецької армії з европейського СССР став маршалом і був висланий на Далекий Схід, звідкіля висилав зброю і виряд комуністичним партизанм до Китаю. Звідтіль прибув на европейський воєнний фронт під сам кінець війни і став кривавим „визвольником" Будапешту від німецької окупації. Військовим міністром став на місце маршала Жукова в листопаді 1957-го року, будучи в очах Хрущова льояльнішим комуністом, аніж був Жуков. Він є членом Компартії від 1926-го року та має 5 орденів Леніна і масу інших відзначень.

В СССР домагаються кари смерти для американського летуна

Москва. — У московських „Ізвєстіях" появилась — очевидячки замовлена Секретаріятом Компартії — стаття за підписами двох ніби найвидатніших совєтських юристів, голови Інституту права при Академії Наук П. С. Ромашкіна і проф. С. А. Ґолунського, в якій вони домагаються „найвищого виміру кари" проти схопленого 1 травня ц. р. американського летуна, Френсіса Ґері Поверса. Ці совєтські юристи, які в даному випадку виступають як знаряддя совєтської пропаганди, заявляють, що Ф. Г. Поверс повинен бути покараний „за найбільший злочин, який може статися, а саме, за шпигунство і провокацію до війни". Судова кара має послужити за поважну пересторогу проти всіх великих і малих воєнних провокаторів" — заявляють совєтські „юристи". З отієї статті виходить, що большевицькі верховоди рішили повести кампанію за карою смерти проти Поверса, щоб фабрикувати „народний гнів".

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** перед виїздом на конференцію в Парижі, день 30-го травня оголосив „Меморіяльним Днем", в якому американці повинні „молитися за — тривкий мир у світі", і просити Бога, щоб дозволив збудувати такий світ, в якому „вже не було б війни". Президент визначив 11-ту годину перед полуднем, коли всі американці повинні „об'єднатися у спільній молитві".

● **Сенатор - демократ** із Конектикату Томас Дж. Дадд промовляв в Інституті Волі при Ст. Джанс університеті в Квінсі, Н. Й., і виступив проти тих „невтральних інтелектуалістів" таких як лорд Рассел і професор Філіп Тойнбі, які закликають до беззастережного атомового розброєння, виставляючи ЗДА на небезпеку збоку комуністичного агресора.

● **Корейський експрезидент** Синґман Рі надрукував статтю в річнику, який видали випускники кляси з 1910 року в Принстонському університеті в пошану колишнього президента Вудро Вилсона, який 50 років тому був президентом того університету, коли 35-річний пізніший корейський президент здавав докторат в Принстоні. В цій статті Рі стверджує, що думка Вилсона про заснування Союзу Народів є важливою і тепер, теперішні Об'єднані Нації здійснюють цю ідею Вилсона.

● **Із Перл Ріверу, Н. Й.**, повідомляють, що президент Айзенгавер обіцяв бути присутнім на республіканському прийнятті в дні 4-го червня ц. р. в готелі Вир Мавнтен. Президент буде на прийнятті річника Військової академії у Вестпойнті з 1915 року, яке відбудеться в тому готелі і того самого дня.

У СВІТІ

● **Французькі екстремісти в Альжирі** демонстраційно сиділи в минулу п'ятницю, 13-го травня, дома і не пішли до праці, святкуючи таким способом двоміччя заворушень, що їх вони спричинили та що ними довели до упадку Четвертої Республіки. Розкинені з цього приводу летючки французьких колоністів в Альжирі таврували президента де Голя як „зрадника" тих ідеалів, що їх ніби проголосили колоністи, що помогли де Голеві прийти до влади.

● **Президент З'єдиненої Арабської Республіки** Гамаль Абдель Нассер і голова Комісії для закордонних зв'язків американського Сенату, сен. Вільям Фулбрайт, мали двогодинну розмову в Каїро. Сен. Фулбрайт склав звіт про ту розмову през. Айзенгаверові. За газетними вістками, Нассер м. і. скаржився на бойкот нюйоркських портових робітників, застосований проти арабського вантажника „Клеопатра". Сен. Фулбрайт виясьнював йому, що американський уряд не контролює робітничих юній.

● **Алі Хан, який згинув** в минулий четвер у Франції в автомобільній катастрофі, був цікавою фігурою, що єднала дуже позитивні й дуже негативні прикмети. Він зголосився добровільно у 1939 р. до французького чужинецького леґіону у Палестині, потім служив в англійській ровідці і був старшиною зв'язку в 6-ій Американській армії у Франції в 1944 р. у ранзі полковника. Не курив, майже не пив, дуже совісно прикладався до обов'язків амбасадора Пакістану в Об'єднаних Націях. Водночас був газардистом у домах гри і на перегонових полях та був замішаний в різні скандальні афери з жінками в різних частинах світу. Мав велетенський маєток.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

На закруті історії

Без уваги на те, чи „конференція на вершинах", яка від останнього понеділка відбувається у Парижі, буде — з погляду інтересів вільного світу — успішною чи невдалою, вона ввійде в історію післявоєнних подій, як один з межових стовпів, чи закрутів історичного шляху. Прогнози ковступній заяві після приїзду до Парижу ментаторів, які вбачали у приспішеному приїзді Нікіти Хрущова шанс відпруження передконференційної атмосфери — не здійснились. Ані Нікіта не поквапився до зустрічі з Айзенгавером, ані Айзенгавер у не назвав Нікіти між тими, з ким йому буде „приємно зустрітись". Мало того, французькому президентові і англійському прем'єрові не вдалося переконати Хрущова, щоб він не заторкував більше справи літака. Замість того, він виголосив промову з ультимативними вимогами у провокаційному тоні. Відкликання запросин Айзенгавера приїхати до Москви — це нове загострення відносин.

Тому щораз більше переважає думка, що за криком большевиків з приводу американського літака над Свердловськом криється щось більше, щось поважніше, як тільки пропаганда. Очевидно, що невдала місія того літака — це був рідкісний дарунок долі для большевицької пропаганди, і нічого дивуватись, що вона використала його на 100%. Але західні коментатори звертають увагу, що Хрущов виголосив свою напастливо-погрозливу промову в Баку ще перед отим летунським інцидентом і що ще раніше, під час своєї останньої подорожі по південній Азії, він знову лаяв „американських імперіялістів". І тому коментатори приходять до висновку, що афера з літаком тільки скріпила Москву в її дальшому рішенні — завернути із шляху нібито співіснування і повернутись до випробуваних метод холодної війни із сталінських часів.

Розгадуючи причини такого звороту, Джеймс Рестон у кореспонденції з Парижу здогадується, що Хрущов прийшов до переконання, що він помилявся, коли вірив, що йому вдалось підготовити в розмовах з Айзенгавером у Кемпі Дейвіда зміну в статусі західнього Берліну, бодай частинно по лінії Москви. Промови державного секретаря Гертера з 4 квітня в Шикаґо і підсекретаря Даґласа Діллона з 20 квітня ц. р. в Ню Йорку нібито були для Хрущова доказом, що його в Америці „обманули" і що він не має жадних виглядів на новий політичний успіх в Парижі. До того ж, — доповнюють інші коментатори міркування Рестона, — у кремлівській верхівці завжди були дві течії, прихильники м'якшого і твердішого курсу супроти Заходу — і в останньому часі в оточенні Хрущова ніби щораз були голоснішими голоси невдоволення з наслідків культурної виміни з Заходом, з пожвавленням туристичного руху та всієї тієї співіснувальної дурійки, яка вносить деморалізацію у публічну опінію Заходу і дещо його демобілізує, але нібито у ще більшій мірі відкриває очі підсовєтським громадянам на правду в СССР та в широкому світі і збільшує натиск на поширювання громадянських свобод та збільшування продукції ужиткових предметів. Приїзд маршала Маліновського з Хрущовим до Парижу та його участь в конференції „на вершинах" є ніби символічним доказом на зростання впливів тих військовиків у Москві, які завжди ставились з підозрою до співіснувальних теорій.

Стара правда, що „немає нічого злого, що б не вийшло на добро", виявляється і в наслідках невдачі летунської місії „У-2". Щирий чи штучний пароксизм люті Хрущова і його соратників створив ситуацію, в якій мусить виявитися дійсна тенденція Москви, дійсна її політика: чи вона хоче злагоди з Заходом, чи не хоче. Большевицька дипломатія не є настільки тупа, щоб не розуміла, що не можна осягнути злагоди з Заходом, себто здобути нову довшу „передишку" шляхом повної капітуляції Заходу, а таки мусить зректися частини совєтських імперіялістичних вимог. Західні оптимісти вірили, що, прибувши до Парижу, Хрущов сховає до кишені пропаганду і приступить до „бизнесу", до ділових нарад. Якщо у Кремлі рішено припинити співіснувальні розмови, то афера з літаком послужила Хрущову тільки як відбивня до осягнення політичної цілі — розбиття Паризької конференції.

Куди краще буде, коли Паризька конференція скінчиться крахом, аніж мала б вона дати Москві нові користі, скріпила б її в Середній і Східній Европі. З уваги на небезпеку атомової війни — західні державні мужі старатимуться рятувати Паризьку конференцію від повної невдачі. Ніхто у світі не бажає війни. Але, коли большевики у своєму запамороченні не здають собі справи, що штовхають до катастрофи цілий світ і себе самих, то не можна зупиняти їх на тому шляху — власною капітуляцією.

У стадії здійснення

Президія Комітету Українців Канади сповістила у своєму, надрукованому в українській канадійській пресі, комунікаті п. н „Пам'ятник Тарасові Шевченкові у стадії здійснення" про дальший розвиток справ, зв'язаних із заплянованим на 1961 рік встановленням пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вінніпеґу.

Згідно з цим повідомленням, справа з остаточним оформленням заплянованого пам'ятника розвивається успішно і задовільно. Мистець Андрій Дараган закінчив працю над основним моделем пам'ятника, взявши до уваги фахові поради та голоси доброзичливої критики і ввівши відповідні зміни у первісний, прийнятий мистецьким жюрі і Президією Комітету Українців Канади проєкт пам'ятника. Спеціяльна комісія, в склад якої входили голови і видатні діячі Об'єднання Мистців Українців в Америці та Спілки Образотворчих Мистців Канади, оглянула цей основний модель і визнала, що розроблювання його йде пляново і згідно із задумом та мистецькими вимогами, і що постать Шевченка в тому моделі викликає враження сконцентрованости і внутрішньої енерґії. Після цієї рекомендації модель був представлений Президії КУК на окремому засіданні у Вінніпеґу і був нею одноголосно прийнятий.

Водночас із цим Президія КУК сповістила, що, завдяки організованості і жертвенности громадянства, започаткована на Фонд Будови Пам'ятника збірка дала вже понад 100,000 долярів, що уможливить виготовлення пам'ятника в дальших його стадіях — створення його в оригінальній величині, відлив у бронзі та встановлення цілого пам'ятника із постаттю на десять з половиною стіп висоти в заплянованому часі — в днях 8 і 9 липня 1961 року.

Запроєктований скульптором Андрієм Дараганом пам'ятник Шевченкові уже в стадії свого здійснення, і це дає нагоду висловити признання репрезентації українців Канади за почуття відповідальности, з яким вона веде започатковану нею велику справу і за такт та витривалість, з якими вона зустріла не тільки ворожі атаки з комуністичного боку, але й дуже часто безпідставну критику збоку деяких одиниць і пресових органів, неознайомлених з основною ідеєю і пляном пам'ятника — і перемогла, у зв'язку з цим, всі ці початкові труднощі.

Успішна праця над мистецьким оформленням пам'ятника, з одного боку, і загальна прихильність та жертвенність української громади з другого боку — ґарантують, що пам'ятник Шевченкові перед Манітобським Парляментом буде поставлений своєчасно і що він буде достойний славної пам'яті Великого Пророка України і доброго імени та престижу зорганізованої української спільноти в Канаді і в усьому вільному світі.

Євген Онацький

СЕСІЯ ГОЛОВНОЇ РАДИ УЦР В АРҐЕНТИНІ

У суботу 7-го травня ц. р. відбулася сесія Головної Ради Української Центральної Репрезентації в Арґентині. Відкрив її голова Головної Ради д-р Василь Іваницький. Секретарем сесії обрано п. Йос. Кузьмича. По відчитанні й затвердженні протоколу попередньої сесії, голова УЦР, проф. Є. Онацький, склав короткий звіт з діяльности Управи УЦР за час між двома сесіями, підкресливши особливо досягнення на полі радіовисилань. На особливо високому рівні були передачі з державної радіовисильні, що тривали від 1 лютого по кінець квітня. На жаль, з огляду на святкування 150-ліття проголошення незалежности Арґентини, коли державна радіовисильня протягом усього травня має бути зайнята промовами державних мужів та іншими національними манифестаціями, українські радіопередачі мусять бути перервані до червня. За попереднє тримісячне укладання гарних програм Головна Рада висловила пані д-рові Л. Макарусі - Іваницькій щиру подяку. Також належиться подяка жертвенним членам Союзу Українських Купців і Промисловців, що продовжують фінансувати українські радіопередачі з радіовисильні „Кольонія", які з півгодинних стали годинними і стоять також на високому рівні. Заходами секретаря УЦР п. М. Рубінця розпочалися — на цілком комерційній базі — українські передачі в радіо „Антарктида". Не можна не згадати при цій нагоді цікавих радіопередач, що їх веде — цілком безплатно — філія „Просвіти" в Берісcо через радіовисильню уряду Буенос - Айреської провінції „Провінсія". Останній осяг не може бути зачислений до осягів УЦР, але його тут згадується для того, щоб підкреслити те значення, яке українська музика й українське слово набирають в радіовій сфері.

Також не можна не згадати створення — завдяки меценатству панства Іваницьких — першої в Арґентині дитячої й пластової літньої оселі, з якої цього літа скористало коло ста дітей і підлітків. Можна надіятися, що та оселя розбудується в наступному році так, що в ній можна буде провадити справжні курси українознавства і для старшої молоді. Стараннями референтури суспільної опіки УЦР, фактично пані д-р Л. Макарухи - Іваницької, вживається також заходів для зорганізування першого в Арґентині захисту - оселі для наших старших людей.

Переходячи до представницько - дипломатичної праці, треба згадати, що на Нов. Рік вислано від УЦР поздоровлення президентові Арґентинської Республіки, міністрові закордонних та міністрові внутрішніх справ, і від них одержано відповіді з подякою. Під час перебування в Арґентині президента Айзенгавера йому теж було вислано короткий меморандум в українській справі. УЦР одержала з амбасади ЗДА листа, в якому повідомляють, що президент Айзенгавер ознайомився з меморандумом і просить прийняти вислови своєї подяки. Вислано було також протест до французького посольства в справі арештованих українців у Франції з нагоди приїзду Хрущова — але відповіді на цей протест не одержано. Представники УЦР брали участь в національних святах приязних нам поневолених народів і вислали відповідні привіти хорватам і словакам, з нагоди їх державних свят. Польська колонія, яка 7 травня святкувала Конституцію 3-го травня, запросила на свято представників УЦР. З огляду на те, що президія УЦР зайнята була на своїй сесії, відповідного листа передав особисто представникам польської колонії секретар М. Рубінець.

Одна з найбільш приязних нам націй — литовська — втратила недавно свого визначного члена — ген. Декавтантаса, що завжди приймав щиро до серця інтереси українського народу і виступав від імени литовців на наших національних святах та інших поневолених народів, міжнаціональну організацію яких очолював. На запрошення голови УЦР, Головна Рада вшанувала пам'ять ген. Декавтантаса вставанням з місць та хвилиною мовчанки. Потім так само вшановано пам'ять інж. В. М. Левицького, бувшого заступника голови УЦР та голову Головної Ради попередньої каденції.

Після звіту голови УЦР, заступник голови Передконгресової Комісії, п. Йосиф Кузьмич, повідомив про наслідки праці тієї комісії: всі організації нарешті порозумілися щодо кандидата на будучого голову УЦР в особі д-ра Вас. Іваницького, який погодився прийняти це визначення. Отже, залишається тільки зафіксувати дату Конгресу. Після коротких дискусій V Конгрес Українців Арґентини визначено на день 19го червня. Організаційну Комісію запрошено негайно приступити до праці.

Переглянуто також проєкт нового статуту УЦР і внесено в нього деякі зміни. Найголовніша з них — цілковите відділення Головної Ради від Управи УЦР. Досі перший заступник голови УЦР був одночасно і головою Головної Ради. За новим проєктом Управа УЦР складатиметься з голови, трьох заступників голови (досі було двох), секретаря і його двох заступників, скарбника та його заступника і 8 членів Управи. Натомість Президія Головної Ради вже не матиме нічого спільного з Управою УЦР і матиме свого голову, двох заступників голови і секретаря, що їх безпосередньо вибиратиме Конгрес.

Після розгляду й ухвал проєкту нового статут, д-р В. Іваницький розповів про заходи, пороблені в справі створення захисту - оселі для старших людей. Головна Рада, на внесення М. Мушинського, визнала ініціятиву дуже потрібною, що заслуговує на повну матеріяльну й моральну підтримку української національної спільноти в Арґентині.

На цьому сесію Головної Ради закінчено. Це була, мабуть, остання сесія цієї каденції УЦР.

НА ТЕМИ ДНЯ

ЗАКОРДОННА ТОРГІВЛЯ І БЕЗПЕКА КРАЇНИ

Здається, немає тепер людини, яка не доцінювала б економіки країни не тільки у внутрішній, але і в закордонній політиці. Сильні під економічним оглядом держави завжди грали провідну ролю в світовій політиці, як про це вчить нас всесвітня історія.

Цю правду усвідомили собі кремлівські головачі і в останніх роках всіма засобами стараються здобути закордонні ринки для своєї торгівлі, щоб таким способом Москва стала провідним чинником у світовій політиці, а не тільки поширювачем пропагандивних комуністичних гасел, не підпертих дійсними господарськими успіхами.

Після другої світової війни ЗДА стали дійсною провідною країною вільного світу. Свою провідну ролю завдячують вони своїм політичним засадам, згідно з якими всі народи мають право самі вирішувати свою долю. Ці засади американський уряд підтримує десятками більйонів долярів, помагаючи навіть своїм недавнім противникам стати під господарським оглядом на власні ноги.

Коли СССР трохи очуняввся після воєнного знищення, комуністичні провідники почали свої підривні цілі підтримувати також економічною експансією, головним чином у недорозвинених державах, не зважаючи на те, що населення СССР може лише мріяти про те, щоб жити так, як живуть народи інших культурних країн. Оця економічна агресія СССР в недорозвинених країнах — це тільки один із комуністичних засобів опанувати світ.

ЗДА, як оборонець і провідник вільного світу, мусять дбати про скріплення свого становища і про поширення своєї торгівлі з закордоном.

Про це 12-го травня говорив підсекретар державного департаменту Даґлес Діллон на зборах 1,000 промисловців, які скликав Університет Ратґерс в Ню Бронсвіку, Н. Дж. Він казав, що безпека вільного світу залежить від того, чи ЗДА зуміють вести свою закордонну торгівлю так, щоб торговельна надвишка постійно збільшувалася, тобто, щоб експорт перевищував імпорт. Підсекретар Діллон заявив:

„Теперішній час рішуче вимагає від нас наполегливих зусиль, щоб утримати і поширити нашу міжнародну позицію, якщо ми хочемо з успіхом протиставитися тим двом викликам, що стоять перед нами".

До цих викликів зараховує Діллон совєтську офензиву проти „нашої системи вільних інституцій" і розпачливе змагання більше як більйона людей у світі вирватись з обіймів „убозства, недуг і неграмотности", щоб здобути людську гідність, волю і матеріяльний поступ.

Діллон закликав американських підприємців і промисловців, наслідуючи німців і англійців, максимальну увагу звертати на експорт. Власники капіталів повинні робити щораз більші інвестиції в економічно відсталих країнах. Тепер ці інвестиції становлять коло $50 більйонів, але їх треба подвоїти.

Закордонна торгівля ЗДА, це справа всієї нації, і тому треба подбати про зменшення коштів продукції.

МІСТЕРІЯ З ЛІТАКОМ

Справа з зістреленим біля Свердловська американським літаком оповита мряковинням. У повному тексті промови Хрущова, яку присвятив він цьому літакові на засіданні Верховного Совєту 7 травня, виразно виступають деякі моменти, які свідчать, що ту промову підготовано поспіхом і не в усіх деталях продумано. Те, що Хрущову вдалося „набрати" американців, замовчавши напередодні, 6-го травня, факт, що заарештований летун Поверс знаходиться в Москві — забезпечила йому вільну руку в розв'язуванні протиамериканської акції, в роздмухуванні тієї справи до розмірів світової сенсації. А проте, не виключено, що було це й не „набирання", а лише очікування розвитку подій, дальшого ходу яких не знав ще сам Хрущов.

Якби Поверс згинув у катастрофі або покінчив життя самогубством — вся ця справа із літаком звелася б до численних подібних інцидентів із „порушенням кордону" і обмежилася щонайбільше виміною дипломатичних нот. Але цього не сталося, і вже в Москві потвердив він усі заяви та обвинувачення Хрущова на адресу Америки. Отже, суть справи — в летунові.

Які ж є моменти сумнівного характеру в промові Хрущова?

Большевики, якби мали можливість, ніколи не дали б розвідчому літакові ЗДА заґнатися аж до Свердловська — на відстань понад дві тисячі кілометрів вглиб совєтської території. Навіть при тій ракетній зброї, якою похваляється Хрущов, вони не могли мати абсолютної певности, що „заманюваний" вглиб країни літак не вернеться назад на свою базу або не досягне Норвеґії з усіма здобутими матеріялами. А про „заманювання", в яке годі повірити, Хрущов говорив цілком виразно: „Протягом усього часу, коли літак перебував над нашою територією, ми його спостерігали, і коли було дано наказ — він був збитий". Тож такий далекий рейд — майже до географічного центру СССР — якраз спростовує твердження совєтського диктатора про всесильність большевицької зброї. І хто після цього повірить заяві Хрущова, що в квітні цього року, коли подібний американський літак появлявся над Києвом, совєтське військове командування рішило було його не чіпати?

Хрущов каже: „Коли наша батерія зенітних ракет зустріла і збила біля Свердловська літак, то летун викинувся з парашутом, при чому викинувся не з поміччю катапульти, яка мала автоматично викинути летуна, а через верхній „ліхтар". Можливо, він зробив це тому, що в літаку була вибухова речовина, яка мала розірвати літак після того, як летун катапультується. Летун це знав, і, можливо, побоювався, що буде вбитий під час вибуху. Зміркував!" — додав іронічно Хрущов.

В цій хрущовській тираді є якісь натяки, і дослідники катастрофи мусіли б звернути на них спеціяльну увагу. Бо навіщо треба було Хрущову говорити про те, як саме летун вибирався з підбитого літака, і підкреслювати при тому, що він не скористав із рятівничого засобу, спеціяльно передбаченого для такого випадку? Поза тим — якщо батерія зенітних ракет справді зістрелила того літака, то напевно не летів він на висоті 20,000 метрів, як твердить Хрущов, але з якихось причин мусів обнизитись. Знищення літака на такій висоті та ще й одним пострілом — виплід буйної фантазії Хрущова.

Хрущов показував членам Верховного Совєту, пізніше надруковану в совєтській і світовій пресі, знимку розбитого літака, що, нібито поцілений ракетою, упав з висоти 20,000 метрів. Що ж являє собою ця знимка? Це — купа на друзки розтрощеного та перемеленого металу і — малий уламок лівого крила. А що говорить Хрущов? Він говорить, що „авторитетна експертна комісія" у тих розбитках знайшла „аерофотоапарати, розвідчу апаратуру для викривання радіолокаційної сітки, визначання місця наземних радіовисилень і інші спеціяльні радіотехнічні засоби". Всю цю апаратуру комісія нібито дослідила, а із знайдених фотоапаратів виявила знимки цілого ряду районів, зроблені Поверсом. Мало того — Хрущов твердить, що серед розбитків літака знайдено ще й магнетофонну плівку із записаними на ній сигналами совєтських радіольокаційних стацій. І все це після того, як ракета — не звичайний набій із зенітної гармати! — поцілила літак, як він упав із висоти 20 кілометрів, а потім ще й вибухнув на землі. Бо ж свідки тієї події в „Правді" твердять: „Вибігли ми на вулицю, глянули вгору — там на величезній висоті спалахнула біла хмарка, потім пронеслася туша збитого літака і десь розлягся вибух..."

На знимці, яку демонстрував Хрущов, видно групу чоловіків, жінок і дітей колгоспного типу, які оточили розбитий літак і з цікавістю його розглядають. Це мали б бути перші свідки і очевидці події. У людей, які бодай трохи знають „революційну пильність" большевиків і їх залюбленість у конспірації, ця знимка викликає усмішку недовір'я: де ж би то допустили охоронці совєтського порядку колгоспників оглядати на місці „шпигунський" літак!

Хрущов у ролі автора кримінальної повісти розраховувати на літературну нагороду навряд чи може. Нагромадивши масу всілякого реквізиту, він уподібнився тому злодієві, який, щоб заплутати слідство, вдається в зайві подробиці, просторікує, притягує забагато свідків — і все це в результаті обертається проти нього. Тим часом, фахівець-конструктор зістреленого „У-2", детально проаналізувавши знимку решток літака, вміщену в совєтській пресі, твердить, що це є той літак, якого він конструював. Отже, дуже можливо, що тепер у Москві для загального огляду виставлено совєтську фальшивку.

Розгадка містерії з американським літаком, який знявся з авіяційної бази в Туреччині, вилетів у напрямі СССР і назад не повернувся, може мати кілька варіянтів. Його загибіль могла мати причиною несправність у моторі, внаслідок чого він обнизився і попав під вогонь совєтської батерії. Можливо, що літак внаслідок якогось дефекту приземлився, і летун 2-3 дні переховувався в лісі („а ліси у нас вільготні, на десятки кілометрів т я г н у т ь с я", — твердить у „Правді" робітниця радгоспу Суріна, що спостерігала катастрофу) — аж поки його не зловили, не допитали, як то вміють робити большевики, і **д о р а д н и к и** Хрущова не спрепарували йому текст промови. І ще викликає дуже тяжке й гірке припущення, яке в цій заплутаній ситуації беруть під увагу відповідні американські чинники: чи не було приземлення летуна з усіма здобутими ним матеріялами і з усією апаратурою заздалегідь заплановане в Москві? Як би там не було, Поверс зламав головну заповідь секретного розвідчого кодексу: „Ти не смієш попастися ворогові в руки". До речі, про надзвичайну активізацію совєтської шпигунської мережі в ЗДА заявляв недавно Еллен Доллес, голова американської центральної розвідчої аґенції.

В. С-ко

С. Риндик

ВІДЛІТАЛИ ЖУРАВЛІ

(Оповідання А. З.)

(1)

Коли 17-го року вибухла революція в Росії, я сказав собі:

— Чоловіче, сиди мені тихо! Нехай тебе ніхто не чує і не бачить. Не лізь у герої революції! Вони погано кінчають.

Вірний цій засаді я старався, скільки міг, одурити гідру революції і щасливо дотягнув аж до 20-го року. А в цьому році приключилася пригода...

Почалося з ока, і то з лівого. Я сидів на кухні в своєї господині і снідав. Аж раптом засвербіло мене ліве око. Я потер, воно на хвильку перестало, але зараз же знов засвербіло. Я знову потер, і знову те саме.

— Чогось мені око свербить, — кажу господині. Ліпше було не казати. Але хто його знав?

— Котре? — питається господиня.

— Ліве.

— То не добре...

— Чому?

— Будете плакати.

— Якраз навпаки, — сказала сусідка, що на той час нагодилася в кухні, — будете рахувати гроші.

— Ніколи в світі! — кинулася моя господиня, мов опарена, — то навіть мала дитина знає, що ліве око означає сльози.

— Може для дітей це означає сльози, але для дорослих гроші.

Обидві говорили дуже категорично, і я зовсім розгубився між сльозми і грішми. Вірний своїй засаді сидіти тихо, я постарався швидко доїсти снідання і втік, тим більше, що суперечка скоро перейшла на політичну тематику. Підповзала гідра революції...

Я пішов до міста. Це було того самого літа, коли Пілсудський дрочив большевиків і ходив на Київ, а в Кам'янці Подільськім, де я проживав, зробилася Польща і було польське військо. Воно відрізнялося від українського, а ще більше від большевицького, бо було ґарно вдягнуте, а головна річ, — кожний вояк мав на собі багато якихось військових знаків, і ми не знали, котрий знак означав ранґу, а котрий хоробрість. З цієї причини не знати було, де простий вояк, а де старшина, де полковник, а де генерал.

Я особисто не дуже цікавився цією проблемою. Але стався, кажу, випадок і цей випадок примусив мене зацікавитися нею. Коли я проходив головною вулицею міста, раптом спинилося проти мене якесь військове авто, з нього вискочив якийсь вояк і прямо до мене:

— Скидай бути!

Це сталося на очах багатьох людей. Я зразу не зрозумів, чого він хоче і вилупив на нього очі...

— Скидай бути, пся креф! — пояснив він і показав на мої черевики.

Вояк мав на собі більше відзнак, ніж славний в історії маршал Ней, а говорив тоном самого Наполеона. З уваги на такі обставини, я негайно скинув черевики і покірно віддав йому, а він так само, не гаючи часу, скинув свої, кинув їх мені, а сам узувся в мої. Сів на авто і поїхав.

Я глянув на своє цілком нове взуття... Насамперед узяв у руки. Це були шкарбани, відрізані від якихось старих чобіт. Мої черевики були з царської шкіри, виправлені на-мяко, елястично, а ці були дубові, тяжкі і смерділи гнилим псом. Страшно було на ноги брати.

Люди, що зібралися довкола мене, радили не залишати так цієї справи, а негайно звернутися до комендантури міста.

— Добре, добре, — зауважив хтось обережніший, — то легко сказати „до комендантури'. Ану ж це зробив якийсь генерал! Що тоді? З генералами рахунки короткі. Треба насамперед знати, який „чин' це був.

— Та отямтеся! Не буде вам генерал серед білого дня черевики з людей здирати! Що ви це говорите?! — зауважили треті.

— Старорежимний генерал не буде, то правда, але революційний — раз-два. Вчора він ціпом махав, а сьогодні булавою і думає, що здирати з християнина черевики така сама честь, як брати фортецю. Не бачили, як це роблять большевицькі генерали?

— То большевицькі, а це Европа. То, чоловіче, різниця!

— Еге ж, різниця... Большевики обдирали людей по хатах, а Европа привселюдно, на вулиці. Різниця велика!

Я побачив, що справді треба насамперед розвідати, хто то був, простий вояк чи, не дай Боже, якесь начальство, бо йти на-ґалай, на-балай, то значило сильно ризикувати. І тоді саме в перший і останній раз я мимохіть зацікавився проблемою, як пізнати ранґу вояка армії Пілсудського. На жаль, ніхто з присутніх не знав цього, і всі обмежувалися загальниками, а з тих загальників виходило, що новим власником моїх черевик міг рівною мірою бути і джура, і старшина...

По довгих ваганнях я махнув рукою і на одчайдушні пішов до комендантури. Признаюся чесно, що до большевиків не пішов би. Кожне знає, чому. А до Европи пішов. Це було ще далеко до пацифікації, до Берези Картузької, до президента Мосціцкого з його „ревіндикацією" православних храмів і паленням та буренням їх. І чоловік ще дивився на Европу дурними очима.

Ідучи до комендантури і калатаючи клятими шкарбанами на все місто, я думав:

— Якщо вірити в ліве око, то моя господиня мала рацію, і мені, власне кажучи, треба плакати. Але не виключена річ, що рацію має сусідка і комендант заплатить мені великі гроші за мою шкоду. Треба терпеливо зачекати. На плач ще матиму час.

У комендантурі вислухали мене, забрали шкарбани і занесли до пана коменданта, а мені сказали навідатись за якийсь тиждень, може до того часу вдасться знайти власника.

— То віддайте мені хоч ті обрізи, — попросив я, — бо я не маю в чому додому дійти.

— Не вільно. Це масток військовий, — пояснили мені.

(Далі буде)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Річні Загальні Збори Українського Лікарського Товариства в Дітройті

Десяті річні Загальні Збори мишиґенського Відділу Українського Лікарського Т-ва Америки відбулися в Дітройті 2-го квітня 1960 р. Збори відкрив голова Відділу д-р Іван Дутко, нав'язуючи до розвитку мишиґенського Відділу УЛТА, подаючи коротку й змістовну історію Відділу. Зборами провадила Президія в складі: д-р С. Парфанович — голова, д-р М. Грушка — секретар.

Із звітів уступаючої Управи присутні довідались про осяги Т-ва на фахово-професійному і на громадсько-суспільному полі. З приємністю треба підкреслити, що майже всі члени Відділу зностриф̆ікували свої дипломи та працюють по своїй професії. Представники Т-ва брали живу участь у громадських та товариських імпрезах. Відповідно до стану каси, піддержувано фінансово організації Пласт, СУМА, зорганізоване Студентство, запляновану в Дітройті Виставку Українського Образотворчого Мистецтва і КОДУС в Сарселі. Зложено теж датки на розбудову осель „Діброва" та „Київ". Члени Т-ва підписали позику для Капелі Бандуристів, щоб уможливити їй поїздку по Европі. Члени Відділу несли безкорисно і жертвенно медичну допомогу українській дітворі в таборах та під час Здвигу СУМА на оселі „Київ". Загальні Збори через аклямацію перевибрали Управу на біжучий рік, у наступному складі: д-р Іван Дутко — голова; д-р Павло Джуль — містоголова; д-р Володимир Мигаль — секретар; д-р Галина Вовк — скарбник. Контрольна Комісія: д-р Лев Обушкевич і д-р Дмитро Ткачук. Делеґатом до Метрополітального Відділу УККА в Дітройті вибрано д-ра В. Прокоповича.

Беручи до уваги десятиріччя існування Відділу УЛТА, Загальні Збори рішили прийняти такі резолюції:

1) Вважаючи УЛТА за важливу ланку в організації українського життя в Америці й Канаді, Загальні Збори взивають усіх українських лікарів у стейті Мишиґен включитися в члени Т-ва, активно співпрацювати та зокрема піддержувати усіми засобами появу „Лікарського Вісника".

2) Загальні Збори стверджують як факт активну участь лікарів у всіх ділянках українського суспільного життя на еміґрації та взивають їх на майбутнє продовжувати цю працю та піддержувати, де заходить цього потреба.

3) Загальні Збори вітають з радістю З'їзд УЛТА, що має відбутися з кінцем травня в Торонті, Канада, підкреслюють його значення для організації й розвитку лікарського життя в Америці й Канаді та взивають членів до масової участи в З'їзді.

4) Стверджуючи факт висококваліфікованої і безкоштовної опіки над українською дітворою й молоддю по таборах і оселях, що її подавали члени Відділу в минулому Загальні Збори взивають колеґ і на майбутнє продовжувати цю важливу суспільну працю.

Повищі резолюції прийнято через аклямацію.

Д-р І. Д.

З діяльности десятого Відділу ОДВУ в Ню Йорку

Наше життя в Америці нагадує швидку плавбу даробою по бистрій гірській ріці, що посторонньому глядачеві виглядає дуже приманливо, та коли то плавання стає професійним, то кожний з керманичів таки тужить бодай на час за тихим місцем, де б довірити керму течії, а самому свобідно оглянути довкільну красу. Можемо сміло ставити за засаду, що тут в Америці завтра наші організації зуміють активізувати свої ряди свого членства, якщо потрафлять зацікавити їх не так собою і своїми програмами, як атмосферою вміння жити по дружньому.

Такою дружньою атмосферою були виповнені „Запусти - Вечірка", дебют новобраної управи, що відбулися 21-го лютого. Тон щиросердечности та безпосередности, що питомий новому голові п. д-р Б. Левицькому, вділився відразу по його привіті і всім приявним гостям. Вміння сказати навіть болючу правду з дозою гумору — це мистецтво життя і ця наша „дійсність на весело" була темою цього ж вечора.

Голова закінчив своє привітання представленням членів Управи: голови — Романа Крупки; секретаря — Миколи Андрейка; фін. реф. — Петра Кіри; касира — Івана Яремчука; культ.-освіт. реф. — І Яцишина; реф. зв'язків і молодечого — Д. Серну; господаря — І. Мединського, а після цього членів Контр. Комісії — П. Шугана, І. Семележка та Ст. Салика.

Від Центральної Управи ОДВУ промовив п. Т. Бак-Бойчук, вказуючи, що важливими умовами для росту ОДВУ буде плянова розбудова, реальна господарка та видатніша фінансова допомога членства Видавничій Спілці в Шикаґо та Відпочинково-Таборовій Оселі в Лігайтоні. В дальшій черзі, що так виражуся, „за соборницьким ключем" промовляли пп.: І. Поліщук від Волині, Теслевич від Закарпаття, Е. Суховерський від Буковини, та підписаний від Гуцулії. В. Косаренко Косаревич намагався аналізувати назви різних існуючих українських товариств та доказати їх нелогічність в теперішніх політичних умовинах. Д-р Карпінська відзначила в своїх словах великий вклад українського зорганізованого жіноцтва в наше суспільно - громадське життя.

Несподіванкою вечора, що примусила гостей сміятися до сліз, був виступ відомого з української сцени та телевізії Анатоля Радванського в ролі гостя з Европи Юзька Калафатюка.

Столи заставляли пані Ольга Мединська та Роза Яцишин, в чому їм помогли пані Вуйків, Різник та Крупка.

Десятий Відділ свідомий того, що фінансова позиція кожного товариства надає йому між іншим поваги серед довкілля, тому тепер розпрацьовує плян заінкорпорування спілки в цілі купна дому ОДВУ в Ню Йорку.

В днях 4 - 11 квітня член ПУН інж Дмитро Андрієвський був гостем Десятого Відділу.

Належить відмітити, що члени 10го Відділу майже всі поголовно враз зі своїми рідними є членами найстаршого українського товариства в Америці, а саме УНСоюзу і доцінюють його вклад праці для української спільноти.

Андрій Доників Шекерик

Діти атракцією Шевченківського Свята в Бруклині — Південь

З різних причин припізнене свято в честь Шевченка, що відбулося стараннями Комітету Укр. Товариств в неділю 1-го травня в місцевій залі при церкві св. Миколая в Бруклині — Савт Н. Й., не втратило на своїй вартості. Наша громада явилася на святі доволі численно з своїми діточками. Діти місцевої парафіяльної школи, підготовлені вчительською панною Лесею Храпливою, виявилися майстрами в різнородних ролях: як члени діточого хору, декляматори й декляматорки, як солісти гри на фортепіяні і ін. Прибрана в гарні народні одяги дітвора стала гордощами громади. Добре підготована і з належною вервою виголошена святочна промова д-ра Василя Вишиваного з Ню Йорку на тему „Шевченко як творчий дух української державности", була справді на часі. Місцевий хор, під орудою ред. Михайла Островерхи, який управляв теж діточим хором, виступив з співом „Заповіту", після чого місцевий парох о. А. Стеранка сказав вступне слово. Квартет під управою бандуриста Романа Левицького з Елизабету у складі Галина Хамула, Неля Левицька, Ліда Боянівська та Люба Гошко виконав свої точки зовсім вдало, а на закінчення заспівав разом з публікою український гимн.

С. Д.

Перед виступом скрипака Богдана Маркова в Гартфорді

Пан Богдан Марків вперше виступить перед українською громадою Гартфорду, і вона буде першою, яка почує новоприбулого українського скрипака, що є одним із поважніших мистців у вільному світі.

Він не йде по лінії найменшого опору і не шукає дешевих ефектів, а навпаки в програму своїх концертів включає звичайно тяжкі твори камерної музики (сонати) та стилеві п'єси малої форми найвизначніших світових композиторів. Його основний репертуар спирається на творах Баха, Бетговена і Брамса, які дають для виконавців найкращі технічні та інтерпретаторські можливості. Богдан Марків недавно приїхав на постійний побут до ЗДА з Еспанії після 7-мирічного побуту там та завершення студій в Королівській Консерваторії у Мадриді. Там він виступав як соліст - скрипак, і диригував Українським Студентським Хором та університетським хором „Худентудес Музікалес", та дав цілий ряд доповідей на музичні теми, з яких половина була про українське мистецтво.

Богдан Марків почав музичні студії у Вищому Музичному Інституті ім. Лисенка в Тернополі, продовжував їх у консерваторії Гендля у Мюнхені. Він є тепер членом учительського збору Укр. Муз. Інституту у Ню Йорку та є вчителем кляси скрипки та фортепіяну у новоствореному відділі УМІ у Бриджпорт, Конн..

Акомпаніюватеме Юрій Цибрівський, абсольвент Віденської консерваторії та Єйльської музичної школи.

Ю. Ц.

Оселя СУМА перед новим сезоном

Вся увага нашої дітвори зосереджена тепер над успішним закінченням кінцевих іспитів шкільного року, то думками учні вже при відпочинкових оселях - таборах, бо пригадують собі приємно переведений час під час минулорічних вакацій. Не лише діти, але і старші очікують заслуженого відпочинку по тяжкій цілорічній праці. Завданням господарчої референтури Головної Управи СУМА є зробити всю можливу підготовку, щоб уприємнити той відпочинок і причинитися до успішности сезону на Оселі СУМА в Елленвілі, Н. Й.

Ще холодні вечори, але частина персоналу разом з адміністратором сот. Ю. Кононовим вже від кінця квітня перебувають постійно на оселі, надаючи їй нового обличчя по зимовій дрімці. І члени Осередків СУМА, згідно з прийнятим пляном під час кінців тижня, безкорисно допомагають у різних працях.

Незалежно від дрібних робіт задовільно поступає плян розбудови оселі на довшу мету. З черги по осередках СУМА в Трентоні, Йонкерсі і Ню Йорку, цього року осередок з Гартфорду будує свій будинок. Зріст учасників юнацьких таборів з кожним роком змушує нас поширити територію діточої оселі та анектувати дім „приватників". Нові будинки, початок яким дають наші будівничі з Гартфорду, будуть мати нове вигідне положення. Відновлене внутрі касино напевно уприємнить час відпочинку старших жителів оселі. Нова дорога, відновлення старої, уліпшення озера та річки — це лише декілька з запланованих праць на цей рік.

Все повище вказує, що навіть при скромних фінансових спроможностях при тісній співпраці заінтересованих Осередків СУМА можна забезпечити пляновий постійний розвиток Оселі. Відкриття буде в днях 28—30 травня, воно започаткує вже 6-ий сезон на Оселі СУМА, і треба надіятися, що буде він успішний, бо в літній час усі шляхи з міст провадять на відпочинкові Оселі - Табори.

М. С.

BUY U.S. SAVINGS BONDS AND SAVE!

Доповідь проф. Яр. Рудницького на науковому з'їзді в ЗДА

Гренд Форкс, Н. Д. — В першій половині травня відбувся в тутешньому університеті з'їзд мовознавців Канади й ЗДА, в якому взяли участь учені з університетів Манітоби, Норт Дакоти й Міннесоти з доповідями на теми англійської, французької, німецької, ісляндської та інших мов. У з'їзді взяв участь проф. Яр. Рудницький з Манітобського університету, заступаючи Канадійську Лінґвістичну Асоціяцію, як її теперішній президент. Він виголосив доповідь про різниці між українською, російською й білоруською мовами в ділянці акцентології. В імені Української Вільної Академії Наук — УВАН у Канаді розділено між приявними деякі новіші видання з серій „Назвознавство" й „Славістика". З'їзд пройшов з повним успіхом. Черговий з'їзд рішено відбути в Манітобському університеті в Вінніпеґу в листопаді 1960 р.

Б. Г. С-р

Повідомлення

КОМІТЕТУ ДЛЯ ВИДАННЯ „НАРИСУ АРХЕОЛОГІЇ УКРАЇНИ".

Комітет для видання „Нарису археології України" проф. д-ра Я. Пастернака повідомляє, що розігравка олійної картини - портрету гетьмана Івана Мазепи у виконанні мистця М. Левицького відбудеться в четвер 9-го червня 1960 р. в залі Українського Народного Дому в Торонті, вул. Липинкат ч. 191. Крім портрету будуть розіграні додатково два примірники „Нарису археології України".

Перед розігравкою виголосить доповідь автор книги — проф. Я. Пастернак, і відбудуться мистецькі музично-вокальні виступи, — докладніша програма вечора буде подана ще окремо. Початок імпрези о годині 8-ій вечора.

Комітет просить усіх, що побрали для продажу розігравкові блъочки, повернути їх ласкаво Комітетові найдалі до 5-го червня.

При цій нагоді Комітет повідомляє, що „Нарис археології України" вже в близькому часі поступає до друку. Ціна книги в передплаті 12 долярів, по виході з друку — 15 дол.

Листування й передплати просимо слати на адресу:

Committee for the Publication of "The Archeology of Ukraine," 242 Runnymede Rd., Toronto 3, Ont., Canada.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк, 149, 2-га Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 20-го травня ц. р. відбудеться в приміщенні Клюбу зустріч членів і відвідувачів Клюбу з єдиним у вільному світі кобзарем-віртуозом Павлом Конопленком-Запорожцем, під час якої він виступить із концертом на кобзі. Початок о год. 8-ій вечора.

Заклик до Молоді

Український Технічний Інститут в Ню Йорку звертає увагу громадянства, а особливо наших дітей і внуків, на можливість високошкільних та фахових студій в УТІ.

Протягом шести років вчилося в УТІ понад 550 студентів, які набули високу освіту чи фахове знання, потрібне їм для існування серед американського оточення.

Українське підростаюче покоління буде репрезентувати в американському суспільстві не тільки свої власні здібності й заслуги, але також своїх українських предків.

Воно буде на висоті своїх завдань, коли стане рівноцінним партнером практичного життя, що своїм культурним і фаховим знанням заслужить на пошану і признання інших громадян. Для цього українська молодь повинна знайомити демократичний культурний світ з цінними ідейними надбаннями України, щоб ними збагачувати свою нову, придбану батьківщину — Злучені Держави Америки й Канади.

А тими надбаннями є: (1) культурна спадщина від старої Київської держави, (2) велика історична традиція боротьби за волю й демократичний характер українського народу, (3) наукова й мистецька творчість українських людей, і т.д.

Великі американські діячі завжди закликали нас не забувати країни своїх предків та їх культури. Президент Злучених Держав Америки Франклін Д. Рузвелт казав про нас 12-го жовтня 1940 року в Дейтоні, Огайо, такі слова: „Це цілком природна річ, що Ви повинні цікавитися країною своїх предків та зберігати їхню мову, релігію, культуру, традицію й інше, бо це ж набуток для нашої країни. . ."

Про ідейні скарби українського духа молодь довідається в Українському Технічному Інституті, який є американським коледжом, а рівночасно найвищим закладом українознавчих студій в Америці.

Студіюючи в УТІ науки, обрані для фахового вишколення, чи то економічні, чи суспільно-політичні, або технічні, студенти довідаються також про великі досягнення в тих галузях української науки, її вчених і шкіл.

Ми закликаємо батьків радити своїм дітям йти на студії до Українського Технічного Інституту, де вони здобудуть подвійну користь—фахову і національно-українську.

Ми закликаємо українських учнів американських середніх шкіл зголошуватися на студії в УТІ ще перед закінченням тих шкіл. Вони своїм зголошенням забезпечать для себе місце і всі можливі матеріяльні вигоди.

Всі потрібні інформації висилаємо на бажання негайно й безплатно.

Адміністрація
Українського Технічного Інституту

Міжнародна Футбольна Ліга починає сезон

Заснована за почином прихильників футболу в Н. Йорку Міжнародна Футбольна Ліга, яка поставила собі за ціль спопуляризувати футбол з допомогою введення щорічних міжнародних змагань в Ню Йорку та Джерзі Сіті, починає свій перший сезон вже 25-го травня ц. р. Це буде перша спроба спровадження до Ню Йорку цілої групи закордонних команд, які будуть змагатися в двох групах - дивізіях, граючи кожна з кожною. Опісля переможці — першуни першої та другої дивізії — розіграють між собою рішальні змагання за першенство та чашу, що її уфундував посадник міста Ню Йорку Роберт Вагнер.

В першій дивізії, розгривки якої триватимуть від 25-го травня до 19-го червня ц. р., візьмуть участь такі команди: Бирилі — Англія; Гленаван — Ірляндія; Кімарнок — Шотляндія; Баєри — Німеччина; Ніс — Франція й Амерікенс — Ню Йорк.

В другій дивізії змагатимуться в часі від 2-го до 30-го липня ц. р.: Бангу — Бразилія, Червона Зоря — Югославія; Рапід — Австрія; Сампдорія — Італія; Норкопінг — Швеція та Спортінг Клюб — Портуґалія.

Фінальні змагання поміж першунами обидвох дивізій відбудуться 6-го серпня ц. р. на грищі Польо Ґравндс де теж відбудуться 19 змагань обидвох дивізій. Решта — 11 змагань — відбудуться на грищі Рузвелт Стадіону в Джерзі Сіті.

Перші змагання 25-го травня на Польо Ґравнд розіграють між собою шотляндці — Кільмарнок та німці — Баєри. Початок цих вечірніх змагань о год. 8.30. Перші змагання Ню Йорк Амерікенс, в складі якого гратимуть змагуни філядельфійського Тризуба, відбудуться 26 травня вечером на грищі Рузвелт Стадіону. Противником американців буде команда ірляндців — Гленаван. Дуже цікава зустріч англійців — Бирилі та німців — Баєри відбудеться на Польо Ґравндс 28-го травня увечері.

Репрезентант Америки — Ню Йорк Амерікенс мають вже остаточно устійнений склад, в якому грають з Тризуба М. Ноґа, Е. Кравець, О. Ґлай та А. Рач. Так численно заступлена українська команда в збірній на міжнародних змаганнях — це ще один доказ респекту до „Тризуба" знавців футболу. На всіх п'ятнадцять змагунів американської команди є шість змагунів спроваджених з Англії, два змагуни жидівської команди Гакоа, один німець, один італієць, один шотляндець та двох українців і двох мадярів з філядельфійського Тризуба.

Так у змаганнях Міжнародної Футбольної Ліги матимемо змогу подивляти теж і українських змагунів, люблючись рівночасно футболом високої кляси репрезентантів европейських клюбів та навіть одного репрезентанта Бразилії, де в останнє футбол зробив великий поступ.

(э. -в)

Українці виступали на весняному фестивалі в Шикаґо

Шикаґо (Телефоном). — У заініційованому правлінням міста Шикаґо Весняному Фестивалі, що відбувався від 13 до 16 травня ц. р., взяли участь різні національні групи Шикаґо, в тому теж українська організована громада. Зокрема, в парадному поході, що відбувся в суботу 14 травня у Ґрент Парку, брала участь велика група сумівців Осередку СУМА ім. Павлушкова в однострої і в українських національних одягах, здобуваючи своєю бадьорою поставою оплески зібраних американців. На другий день, в неділю дня 15 квітня в тому ж Ґрент Парку над озером Мишиґен відбувся фестивальний концерт з виступами хорів, танцювальних груп та гімнастичними продукціями і репрезентацій різних національностей. З українського боку виступала кількакратно з танками група молодих сумівців і сумівок з Осередку ім. Павлушкова. Виступали теж із співом українських пісень мішаний хор Парафії св. о. Миколая в Шикаґо під диригентурою п. Дмитра Іванкова та чоловічий хор „Сурма" під управою проф. О. Плешкевича. Заступник посадника міста поліц. Рейлі, якій прозодив цілою програмою, дав вірні і вичерпні інформації не тільки про українські танки і спів, але й теж висвітлив українську справу в цілому, інформуючи про неї з політичного і культурного становища. Зібрана численно американська публіка вітала дуже прихильно кожен український виступ, вимагаючи наддатків. Цей Весняний Фестиваль був зорганізований цього року вперше в Шикаґо з нагоди міжнародної конвенції посадників міст, що відбувалася в днях 11 до 15 травня ц.р. в Шикаґо і що вній взяли участь теж українські посадники деяких канадійських міст, як наприклад Вінніпеґу Степан Дзюба, посадник Віндзору та інші.

Турецький прем'єр виключає резиґнацію — заповідає швидкі вибори

Анкара. — Турецький прем'єр Аднан Мендерес заявив на пресовій конференції в Ізмірі в минулу неділю, що він не думає зректися свого становища та що внедовзі відбудуться в Туреччині нові вибори, які розв'яжуть всі її актуальні політичні проблеми. Аднан Мендерес намагався поменшити значення недавніх студентських демонстрацій. „Коли кілька студентів домагається від мене, щоб я резиґнував — заявив він — то проти них стоять мільйони громадян, які доручили мені мій уряд". В Ізмірі Аднан Мендерес промовляв до маси яких 60.000 своїх прихильників, зорганізованих в Демократичній партії, які влаштовали йому бурхливу демонстрацію. Опозиціоністи з Республіканської партії старалися уладити контр-демонстрацію, але вона не вдалася. Все ж, коло 2.500 прихильників лідера опозиції, колишнього президента Ізмета Іноню, зібралось на демонстраційних зборах Республіканської партії. Мендерес вказує на свій успіх в Ізмірі, як на доказ довір'я до нього турецького народу.

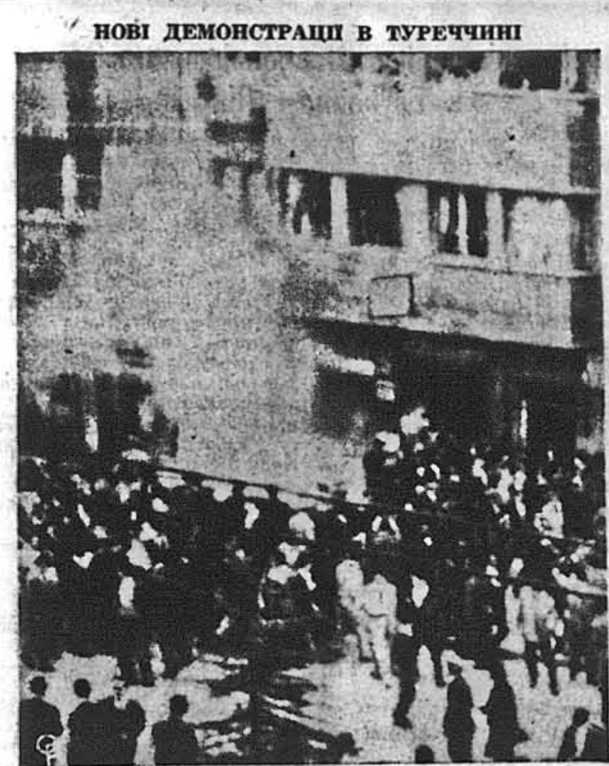
Аденауер вдоволений своїми розмовами в Парижі

Бонн. — До столиці Західньої Німеччини вернувся ще в минулу неділю канцлер Конрад Аденауер після двогодинної наради з Айзенгавером, президентом де Ґолем і прем'єром Мекмілленом. Він був у дуже доброму настрої та не скривав свого вдоволення висліддами тієї конференції. Він буцім-то радив названим західним державним мужам: тримати на поводах свої нерви і не дати себе провокувати Хрущову. Аденауер від'їхав з Парижу забравши з собою міністра закордонних справ Ґайнріха фон Брентано, щоб Совєти та Східня Німеччина не могли домагатися від Франції видачі візи східньонімецьку „міністрові" д-рові Льотарові Больцові. Обсерваторами Західньої Німеччини в Парижі залишились її амбасадор з Вашинґтону Вільгельм Ґреве і її представник в західній комісії, що приготовляла конференцію і ю „на вершинах", Карль Карстенс. Аденауер дістав урочисте запевнення в Парижі, що західні лідери не зроблять ніякого кроку в справі Німеччини й Берліну без порозуміння з ним і не відступлять від своїх прав в Західньому Берліні.

Волтер П. Рутер підтримує кандидатуру сен. Кеннеді

Вашингтон. — Вашингтонські політичні прихильники голови спілки Об'єднані Автомобільні Робітники П. Рутетера заявили, що він підтримує кандидатуру на президента массачусетського сенатора Джана Ф. Кеннеді. Рутер ще недавно заявляв про невтральність у змаганнях за президентську кандидатуру. Брат Волтера Рутера Рой, який є головою політичного відділу при спілці Об'єднані Автомобільні Робітники, відівав численні конгресові уряди, агітуючи за сенатора Кеннеді. Він старався про те, щоб ще недавній кандидат на президента сенатор - демократ Г'юберт Г. Гомфрі заявився за сен. Кеннеді. Прихильники Гомфрі заявляють, що він займе становище в цій справі аж після конференції з демократичними провідниками у Міннесоті. Голова комітету за вибір сенатора Гомфрі Джозеф Л. Равг вже підтримує кандидатуру сен. Кеннеді.

НОВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ТУРЕЧЧИНІ

Турецька поліція розганяє з допомогою сльозних бомб учасників демонстрації, які намагалися здобути радіову стацію в Анкарі. Демонстрація була спрямована проти режиму прем'єра Аднана Мендереса.

Труман підтримує кандидатуру сенатора Саймінґтона

Шикаґо. — Колишній президент Гаррі С. Труман сказав на пресовій конференції, що він „без найменшого сумніву вважає мізурського сенатора Стюарта Саймінґтона за найкраще кваліфіковану людину на кандидата на президента". Колишній президент сказав: „Я є певний в тому, що якщо демократи наймуть його, то він без найменших труднощів зможе здобути велику більшість електорських голосів в листопаді цього року". Заява Трумана настала три дні після великої перемоги сенатора Джана Ф. Кеннеді у правиборах у Вест Вірджінії, після якої зрезиґнував демократичний кандидат Г'юберт Гомфрі. Сен. Саймінґтон втішився підтримкою Трумана, хоч це для нього не було несподіванкою. Сен. Кеннеді сказав, що це зовсім природне, що Труман підтримує Саймінґтона, який є з того самого стейту, що і колишній президент. В політичних колах звертається увагу на те, що Труман в 1956 році підтримував на Конвенції нюйоркського губернатора Аверела Ґаррімана, але номінацію здобув Адлей Е. Стівенсон.

Рокефеллер не піде на Республіканську Номінаційну Конвенцію

Ню Йорк. — Губернатор Нелсон А. Рокефеллер вислав листа до голови Крайового Республіканського Комітету сенатора Трастона Б. Мортона, в якому рішуче заявив, що він не поїде на Номінаційну Конвенцію до Шикаґо, яка почнеться 25-го липня. Губернатор підкреслив в тому листі, що він не погоджується кандидувати на пост віце - президента. Сенатор Мортон пропонував Рокефеллерові бути або головою республіканської конвенції, або виголосити на конвенції головну ключеву промову. Рокефеллер написав у своїй відповіді, що коли б він з'явився на конвенції, то делегати могли б гадати, що він погоджується кандидувати на віце-президента. Щоб не допустити до такого непорозуміння, Рокефеллер вирішив не брати участи в конвенції. Нюйоркський губернатор до 26-го грудня явно кандидував на становище президента ЗДА, але після тієї дати постійно заявляв, що не буде в цьому році кандидувати на президента, хоч його прихильники не залишають дієї можливості що Рокефеллер ще може бути кандидатом на президента в цьому році, бо він міг би притягнути голоси невтральних виборців, чого не зможе зробити віце-президент Ричард М. Ніксон. Головна стейтового республіканського комітету в Ню Йоркy Джансон Морґавз сказав вже після заяви Рокефеллера, що все таки нюйоркський губернатор є можливим кандидатом на президента в цьому році.

● У південно-африканському Союзі 21 жінок, арештованих у минулому місяці у зв'язку з расовими заворушеннями, розпочали у в'язниці голодівку. Вони видять разом з понад півтори тисячею чорних і білих в'язнів, противників расової політики тамошнього уряду. Після атентату на прем'єра Верверда проголошено в Південній Африці винятковий стан, що існує там і досі.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Т-во ім. І. Франка, Відділ 372, повідомляє, що Збори відбудуться в суботу 21-го травня, о год. 7.30 вечором при 210 Чорч Ст. Просяться прибути на означений час, бо маємо кілька важних справ до полагодження. Просимо членів вирівнювати вкладки на час, а також приєднувати якнайбільше нових членів до товариства і УНС. — П. Шило, рек. секр.

МІЛВОКІ, Виск. — Тов. ім. І. Франка, Відділ 103, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 21-го травня, о годині 7-ій веч., в церковній залі ч. 11 Савт Стріт і Вест Вашинґтон. Просяться всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження, а довгуючих членів прийти і вирівняти свої вкладки, бо у противнім разі будуть суспендовані. — Управа Відділу.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. ім. І. Франка, Відділ 97, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю 22-го травня, о год. 2-ій по пол., в парафіяльній залі при 45-47 Ґаяп Евню в Пассейку, Н. Дж. Просимо прийти, бо маємо важні справи до вирішення. — М. Мельник, рек. секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Тов. ім. Тараса Шевченка, Відділ 252, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю 22-го травня в залі при 2250 В. Кортез. Початок зборів о год. 12. 30 в полудне. — Марія Шостак, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай., Н. Н. — Б-во св. о. Николая, Відділ 5, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю 22. травня, в церковній залі, о год. 5-ій по пол. Просимо всіх членів прибути на збори і вирівняти свої залеглі вкладки, і не забути привести нових членів і вписати до УНС. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Н. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 289, відбудуться в неділю 22-го травня в Укр. Ам. Клюбі при 292 Гудсон Евню. Зголошуйте знайомих в члени нашого товариства. Кожний член повинен зложити даток на будову каледжу св. Василія. — П. Дрон, предс., М. Гусар, касир, В. Гусар, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Н. — Місячні Збори 117 Відділу „Запорозької Січи", відбудуться в суботу, дня 21-го травня ц. р., о год. 7-ій веч. в УНДомі, кімната ч. 36/II. Просимо всіх членів явитися точно. — С. Кучма, предс., В. Калина, секр.

ТАРЗАН, ч. 4455. Що далі?

І от тубільці нервозно зблизилися до входу. — Я погляну, чи там немає небезпеки, — сказав Ремю.

— Ні, — рішуче відповів Тарзан. — Ви зачекаєте тут... Я піду сам.

І негайно мавполюд відійшов... А Ремю гнівно сердився!